

PLACENTACIJA

Prof.dr.sc. Darko Gereš
Klinika za porodništvo i reprodukciju

20. listopada 2009.

Životinjske vrste ovisne o CL

CL raste u graviditetu svih životinjskih vrsta osim kopitara.

Goveda, koze, svinje - ovariotomija će uzrokovati prekid graviditeta.
CL je glavni izvor progesterona samo u početnoj fazi

Životinjske vrste ovisne o placenti

Kobile - kasna nidacija i ekstraovarijalni izvori progesterona (kohorta)
Vrčaste stanice – PMSG (FSH i LH)

Ovce - ovarijski ciklus ovisan o maternici. Znači, bez funkcionalnog endometrija ne postoji izvor PGF

Razina progesterona

15.-20. dana poslije koncepcije raste do 5-10 ng/ml

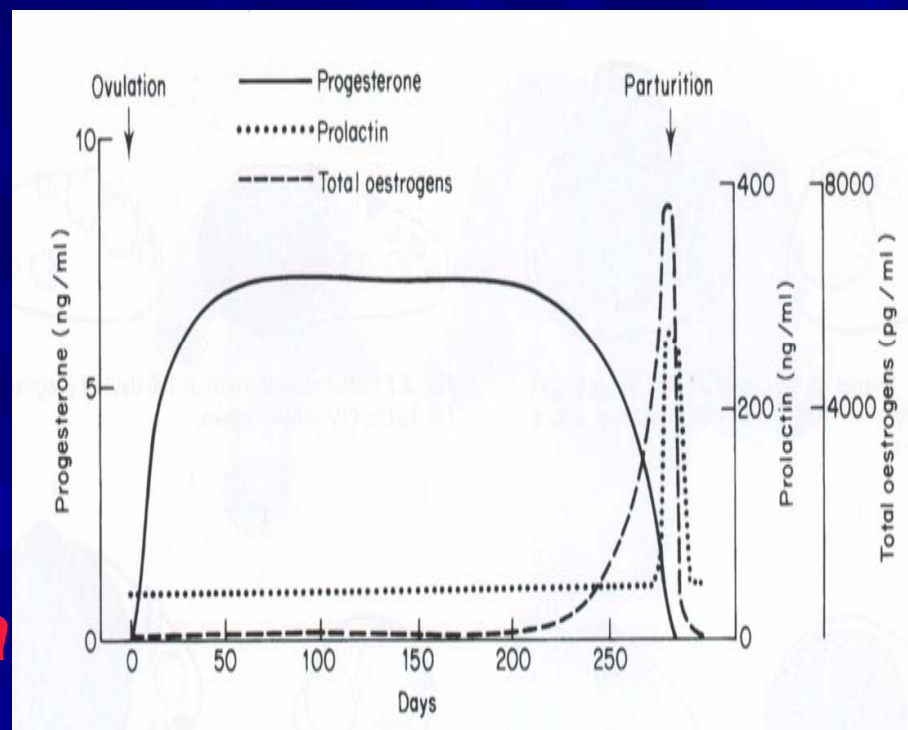
Konstantna u gestaciji sve do poroda

Predpartalni pad

Razina estrogena

Cijeli graviditet postupno raste

Nagli predpartalni porast

Faktori održavanja graviditeta

- *embrionska sekrecija estrogena*
- *IGF (inzulinu sličan faktor rasta)*
- *IFN (interferon tau trofoblast)*
- *okситocin*
- *PGE2 (antagonist PGF)*
- *bazalna sekrecija LH iz prednjeg režnja hipofize*

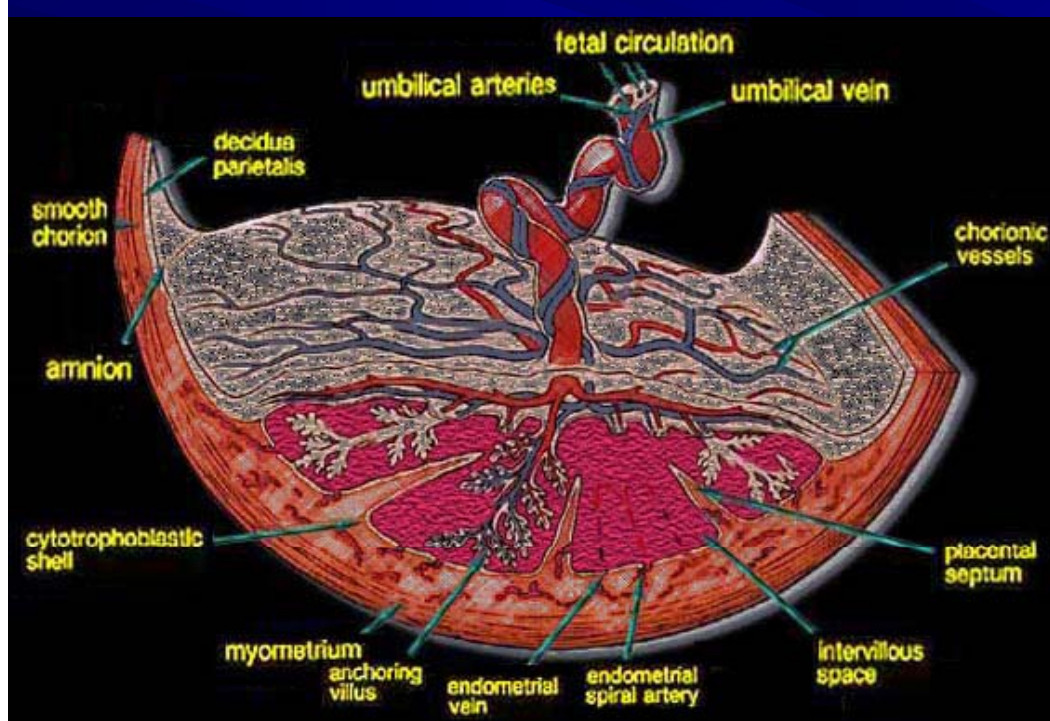
Glavni znak gestacije - *trajanje lutealne faze dulje od dva tjedna
(izostanak opetovane sekrecije PGF)*

Pupčani tračak

Cijev koja spaja plod sa placentom, a nastaje na dijelu posteljice najbližem plodu

Umbilikalni krvotok : formiraju ga plodove ovojnice (alantois i amnion), a glavni su

- dvije umbilikalne arterije u kapilare resica
- umbilikalna vena natrag u fetus

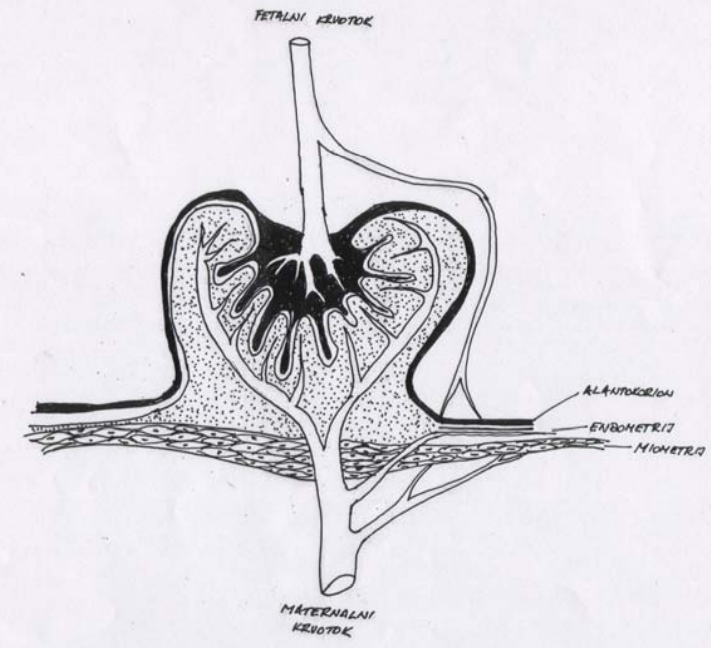

Placentacija

U preživača:
zahvaća i karunkule i intrakarunkularna područja endometrija

U trofoblastima razvijaju prstoliki mikrovili
(vili, papile) koji ulaze u lumen uterinih žlijezda

U kobilu pričvršćenje se javlja tek nakon 20-40 dana

M. B. Renfree (1982.)

“Fetalne membrane ekstremno variraju u obliku i veličini i u studenata uzrokuju više konfuzije negoli druga tkiva.”

Placentacija

Počinje implantacijom - trofoblast stvara posteljicu

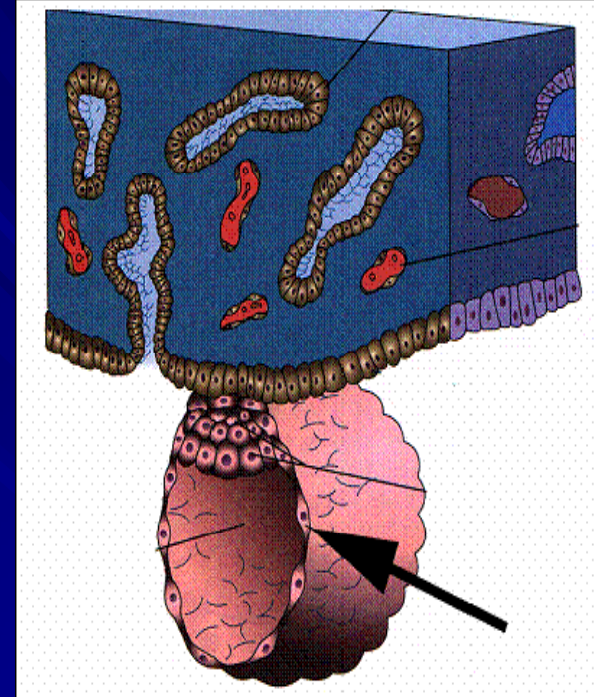
Do implantacije:

- histerotrofna faza
- hematotrofna faza

Nastaje učinkovitiji sustav hranjenja i eliminacije: posteljica

Posteljica:

privremeni organ koji dijelom pripada majci, a dijelom plodu

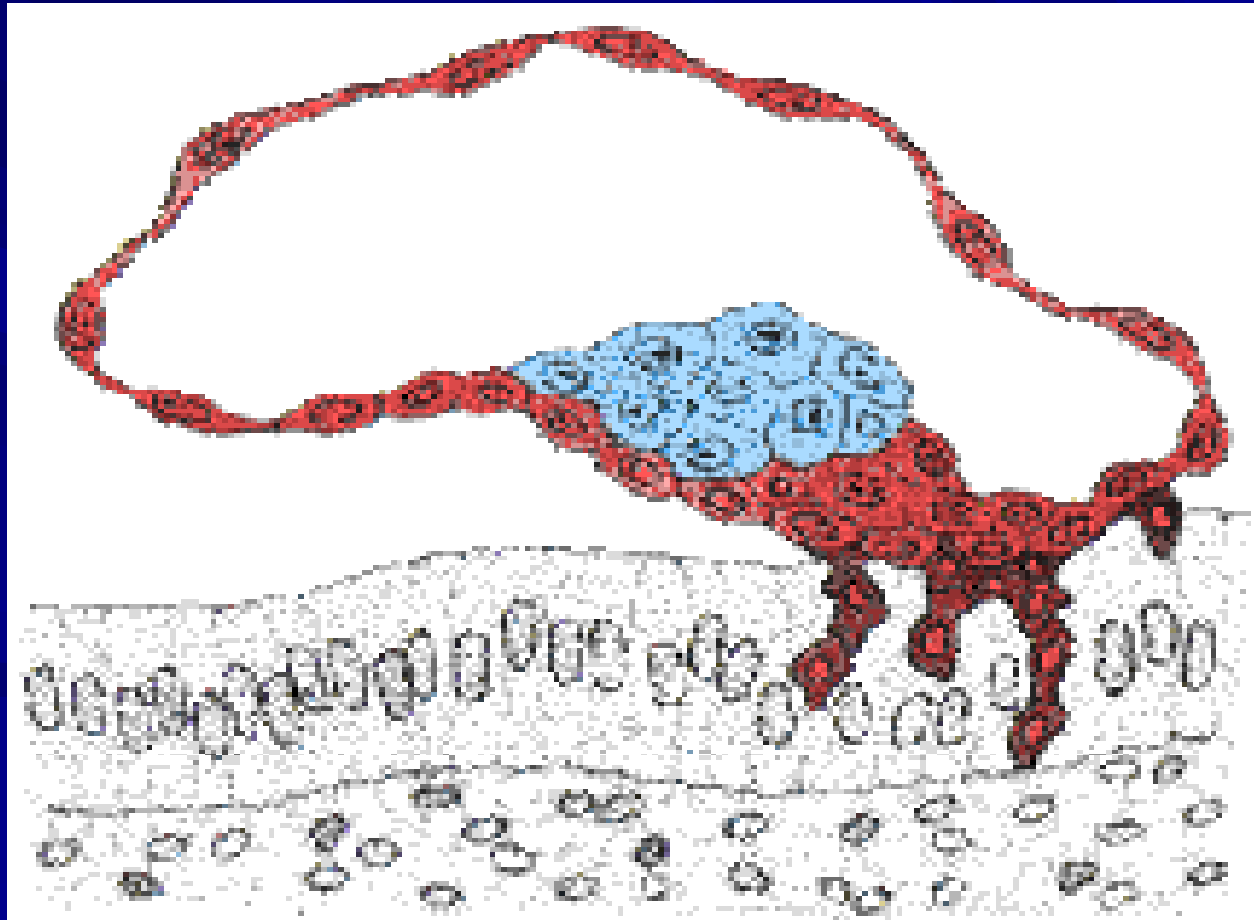

Mikroskopska struktura

*Trofoblasti bujaju i u njegove nabore uvrću se stanice mezoderma stvarajuć oko embrija primarne **korionske resice**, građene iz dva sloja stanica:*

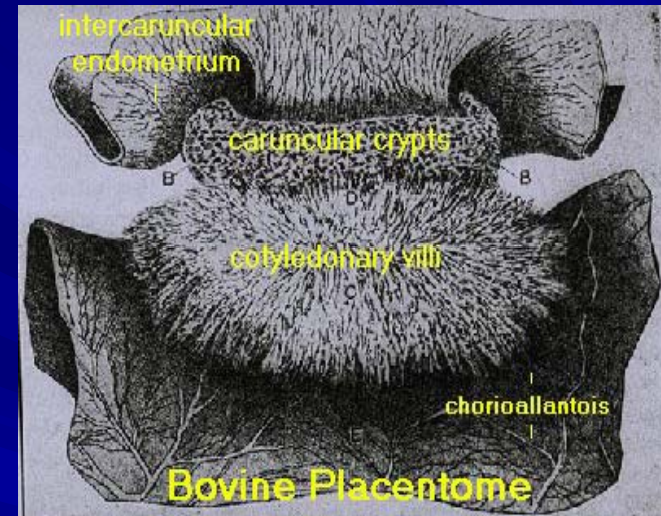
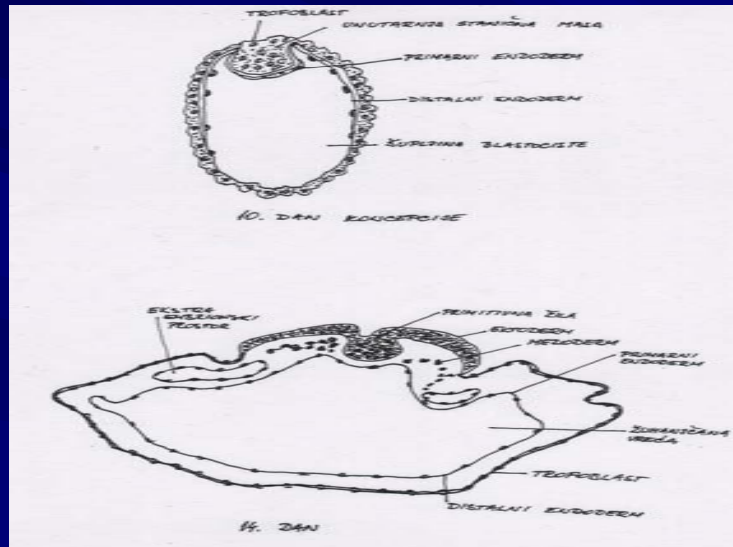
a) citotrofoblast

b) sinciotrofoblast

Placentacija

Placenta fetalis (korion; fetalna decidua) korionskim mikrovilima urašta u kripte endometrijskih žlijezda spajajući se sa decidualnim stanicama maternalne placente

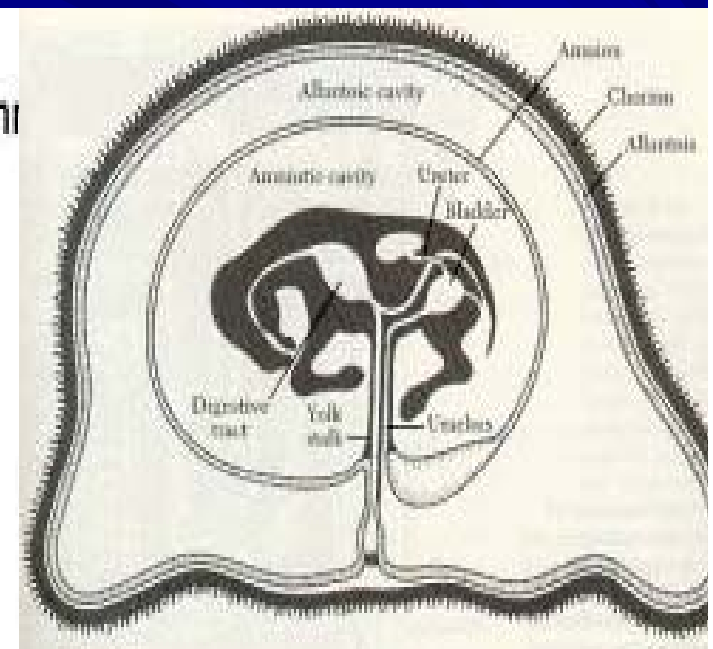
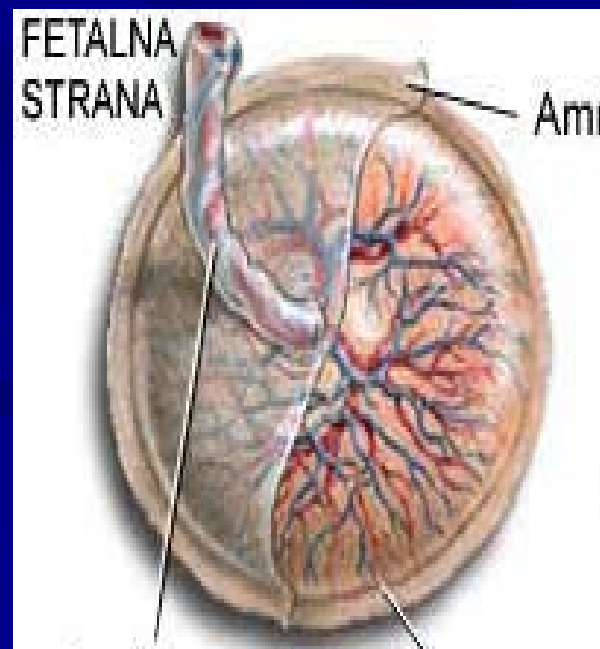
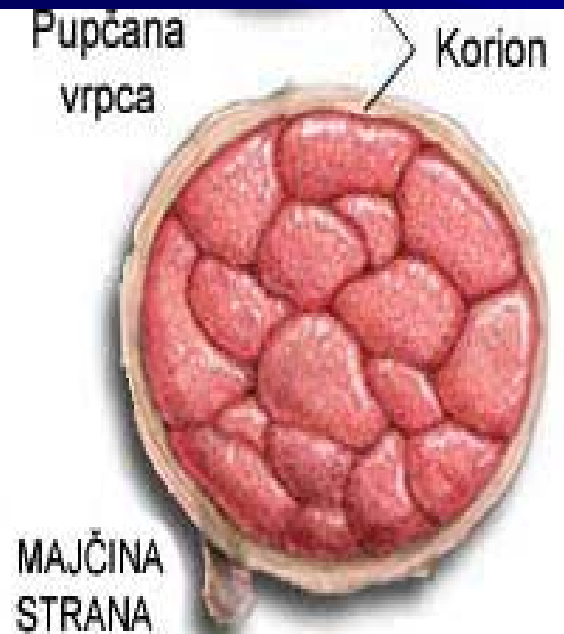
Hiperplazija - do kraja graviditeta posteljica se ne mijenja kvalitativno već samo buja

Posteljica

Dvije površine:

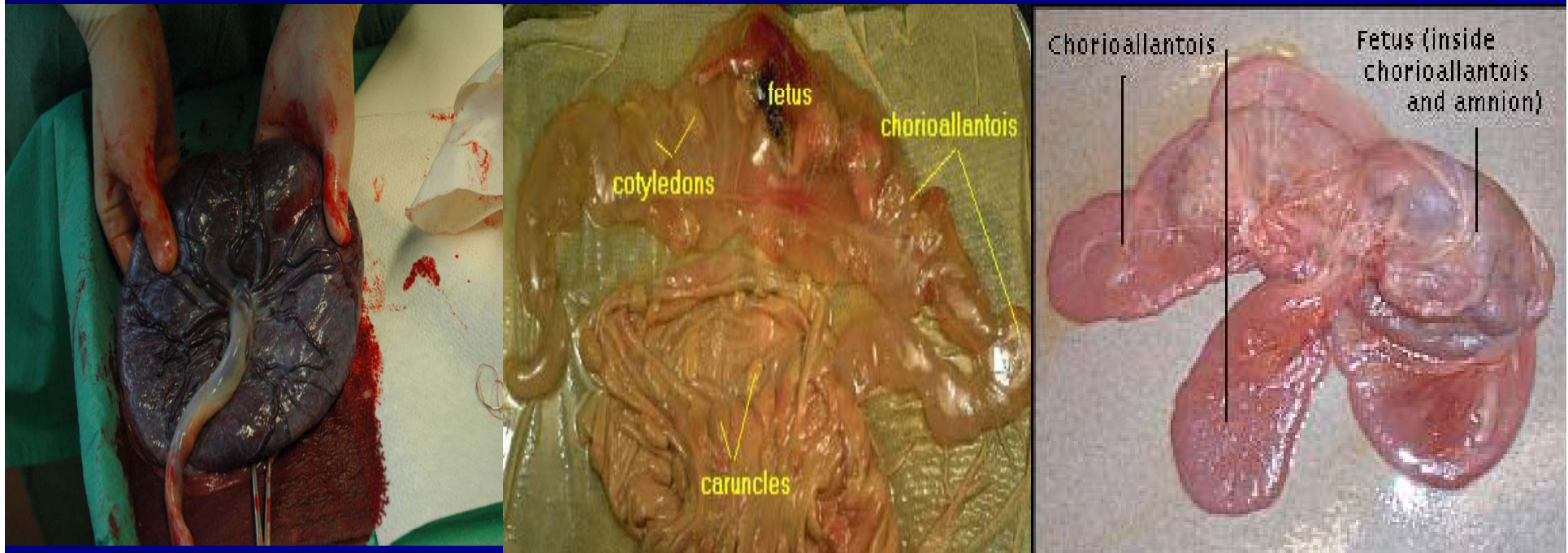
a) Maternalna (korion): hrapava, crvena prekrivena korionskom resicama

b) fetalna (amnion): glatka, plosnata, plavkasta okružuje plod

Posteljica

*Posteljica (lat. pogača) je pričvršćena na stijenku maternice.
Spužvasti, ovalni, privremeni organ građen od tkiva majke i ploda*

Funkcije placente

- *funkcija gastrointestinalnog trakta*
- *pluća*
- *jetre*
- *bubrega*
- *endokrine žlijezde*
- *fizički odvaja majku od ploda*

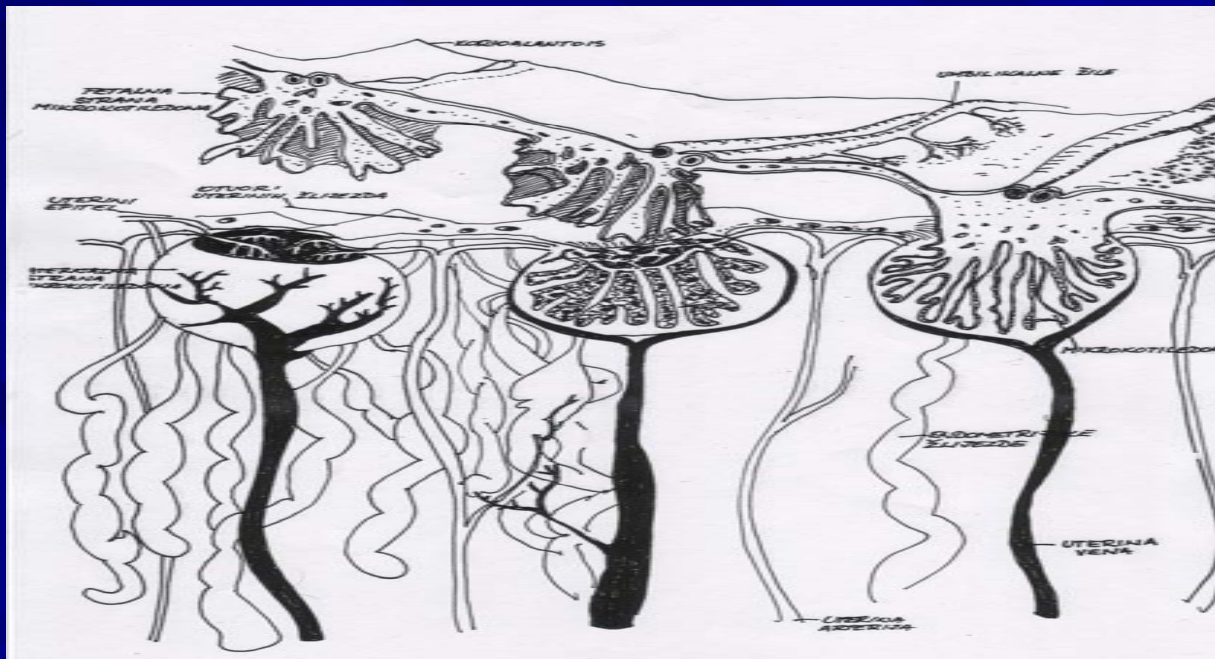

Glavna funkcija

Sinkronizirana mijena tvari između fetusa i majke

Polupropusna membrana koja omogućuje:

- a) difuziju hraniva iz majčine u fetusovu krv**
- b) difuzija otpadnih produkata fetusa majci**

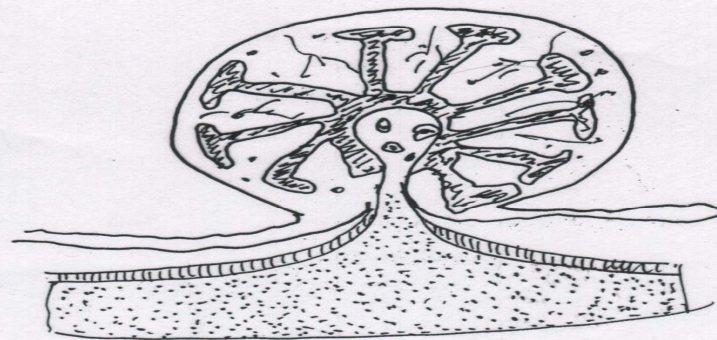
Tipovi placentacije

Više podjela prema:

- a) Broju tkiva (slojeva) koji odjeljuju plodovu od majčine krvi***
- b) Distribuciji korionskih resica***
- c) Dijelu embrionalnog tkiva koje sudjeluje u izgradnji posteljice***
- d) Stupnju oštećenja maternice (gubitka tkiva i obima krvarenja)***

a) Prema broju tkiva (slojeva) koji odjeljuju plodovu od majčine krvi

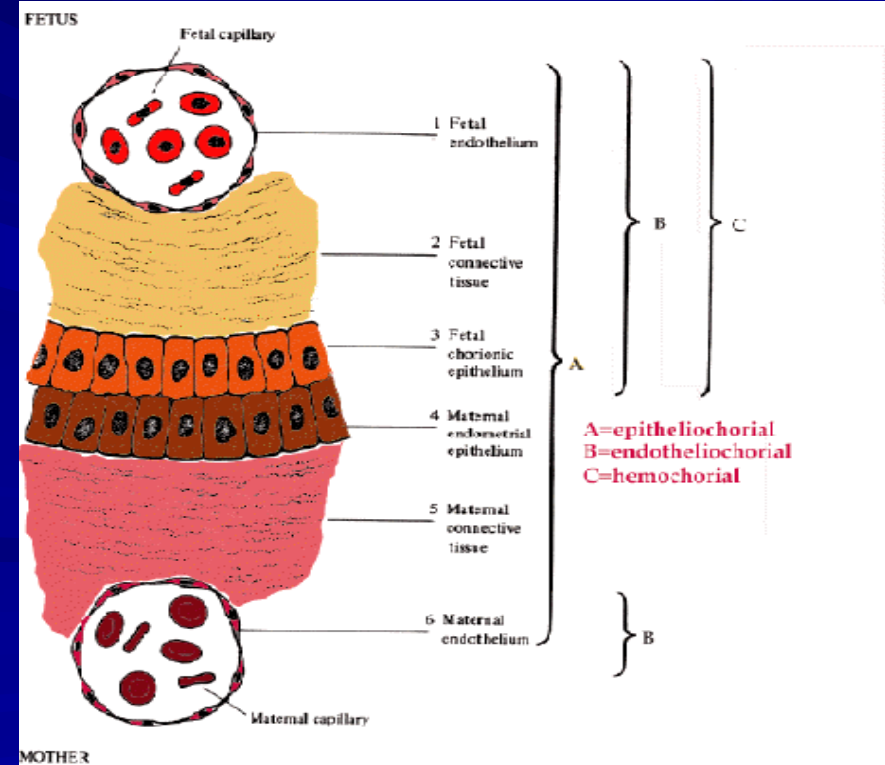
- a) Epiteliokorijalna
- b) Endoteliokorijalna
- c) Hemokorijalna

PL. EPITHELIOCHORIALIS
PL. COTYLEDONARIA

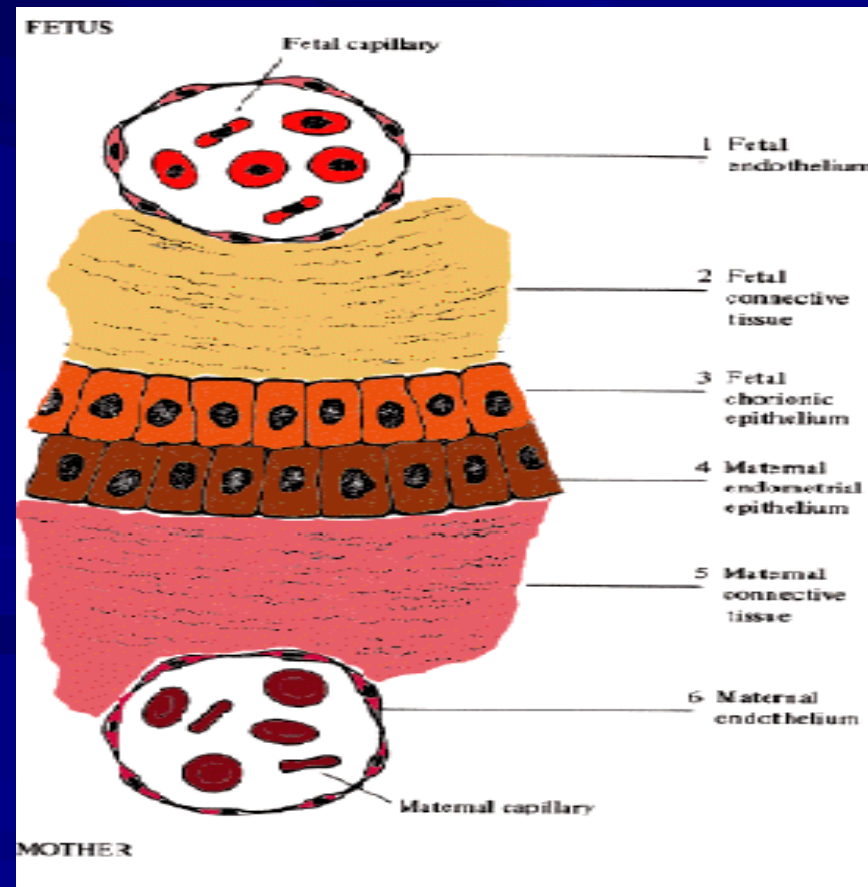
PL. EPITHELIOCHORIALIS
PL. DIFFUSA

Epiteliokorijalna

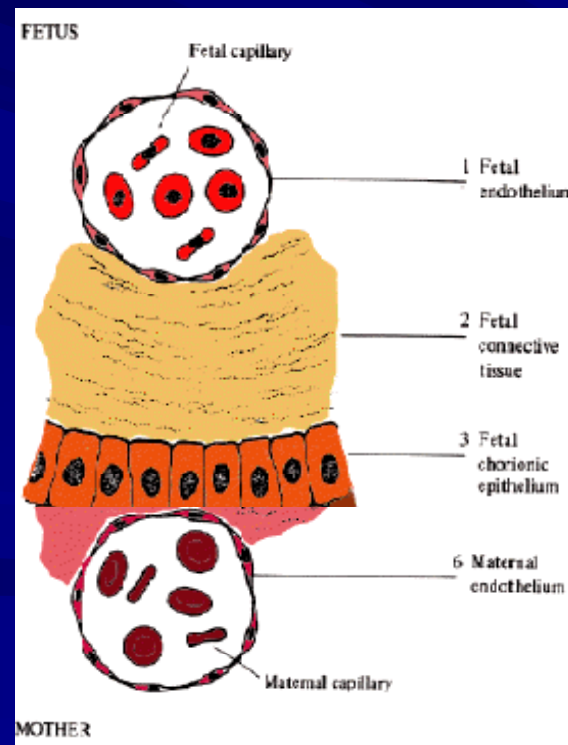
- **preživači, kobile, svinje, kitovi**

- *tri sloja maternalnog i tri sloja fetalnog tkiva - nema destrukcije*

Endoteliokorijalna

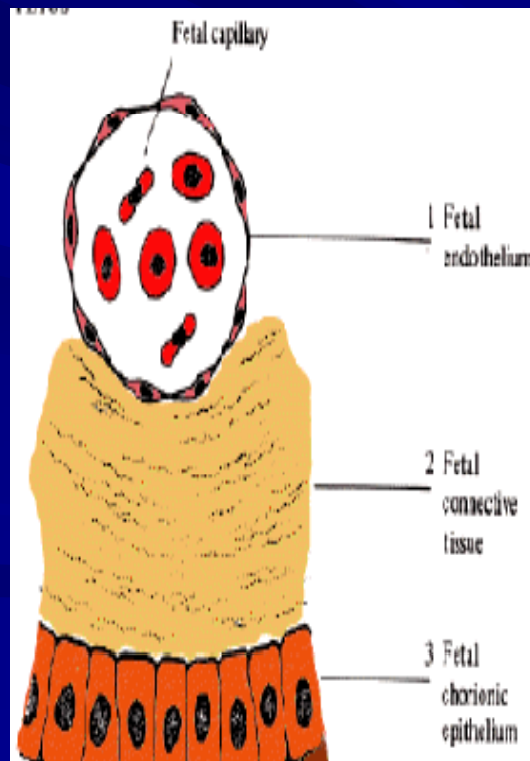
- mesožderi (psi, mačke)
- jedan sloj maternalnih i tri sloja fetalnih membrana

Hemokorijalna

- *primati, glodavci*

- *tri sloja fetalnih membrana, a maternalnih nema več samo lakune krvi*

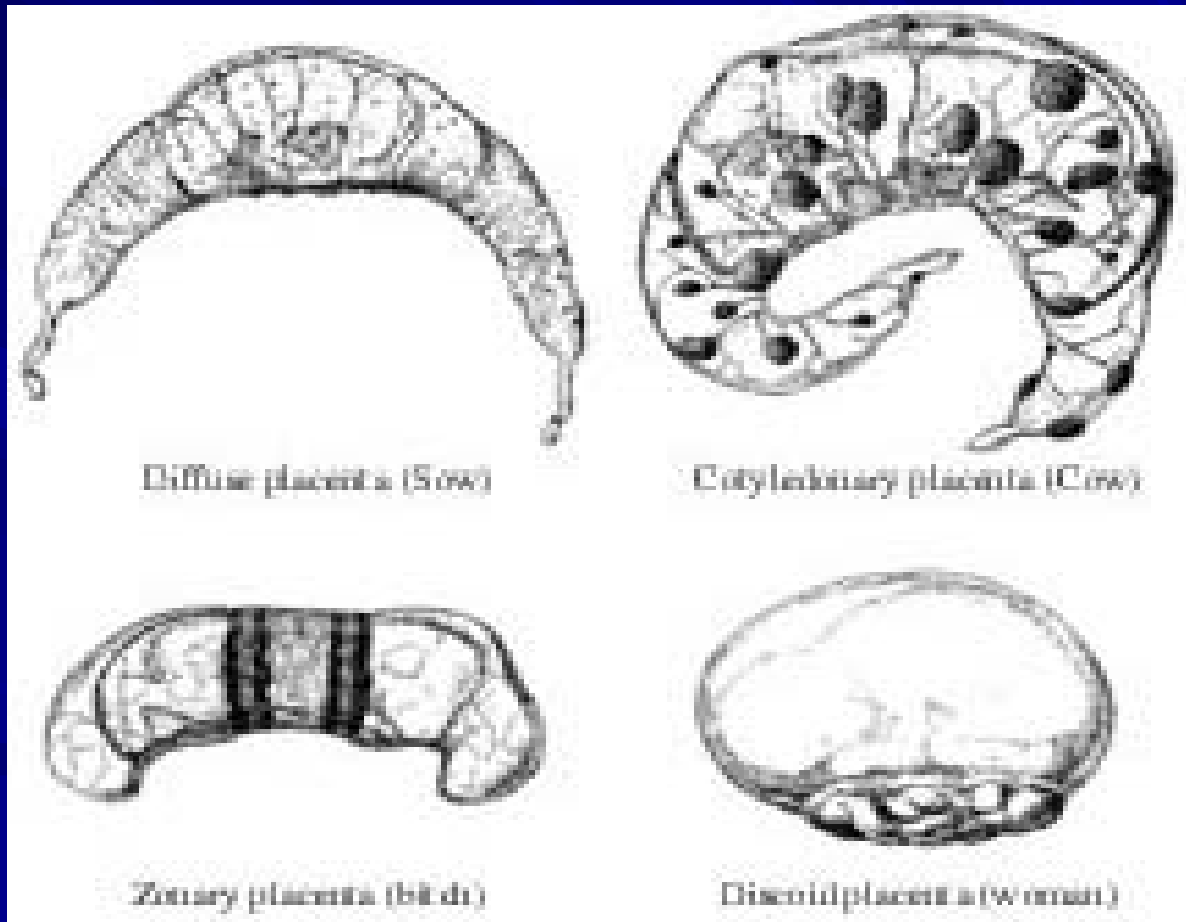
b) Morfološki (prema distribuciji korionskih resica)

P. cotyledonaria

P. diffusa

P. discoidalis

P. zonaria

P. cotyledonaria

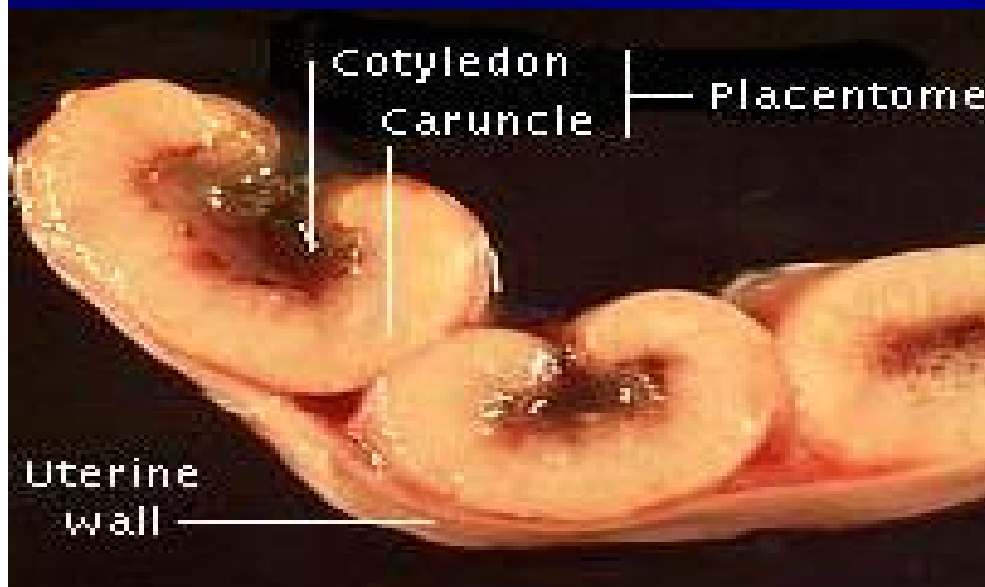
-preživači (uključujući žirafe); ali ne i kamile

Placentom: kotiledon i karunkul

Kotiledon: fetalna strana posteljice

Karunkul: maternalna strana - proliferacija subepitelnog vezivog tkiva

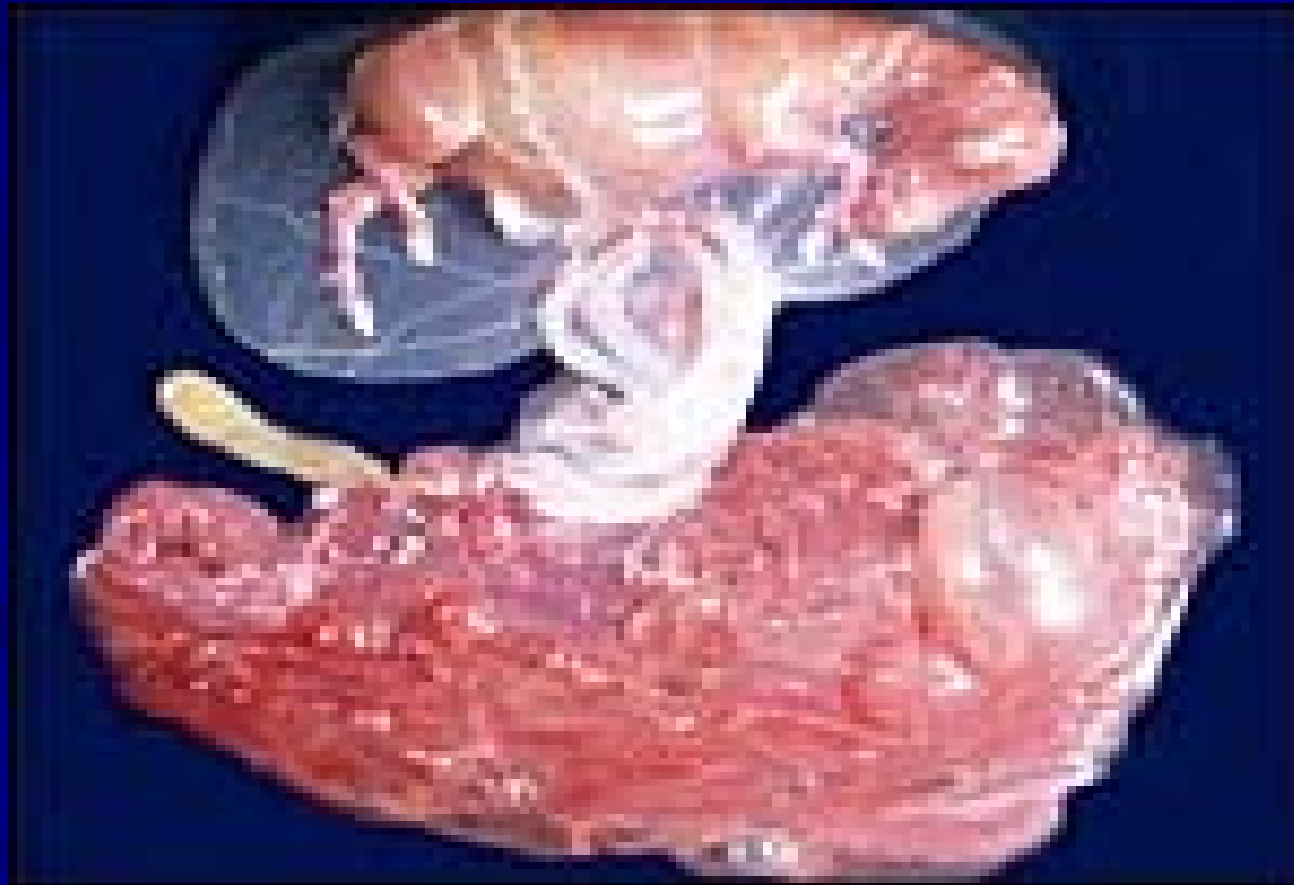
Vili se spajaju sa karunkulima čineći kotiledone u 4 reda.

Placenta diffusa

- konji, svinje, kamile, kenguri

Korionska vreća spojena sa endometrijem difuzno, tj. mikrovili koriona distribuirani su po cijeloj površini endometrija

Placenta discoidalis

-primati, glodavci

Dio koriona gladak, ostali dio sa endometrijem sudjeluje u formiranju placente

Placenta zonaria

- mesožderi

Korionski vili su nagomilani poput prstena koji okružuje središte koriona

c) Prema dijelu embrionalnog tkiva koje sudjeluje u placentaciji

Fetalne membrane formiraju placentu i čine osnovicu za nastanak tri bazična tipa placentacije, prema osnovi iz koje je nastao:

***P. choriovitelina** (tobolčari) - dio koriona obložen žumanjčanom vrećom (vitelinski krvotok)*

***P. chorioalantois** (svi placentalni sisavci) - korion kompletno obložen alantoisom*

d) Prema stupnju oštećenja maternice (gubitka tkiva)

P. adecidualis (nondecidualis): epiteliokorijalne (goveda, kopitari)

*P. decidualis (endotheliochorialis i chemochorialis) (mesožderi,
primati, glodavci)*

*P. syndesmochorialis - ograničena destrukcija endometrija (koze,
ovce, košute)*

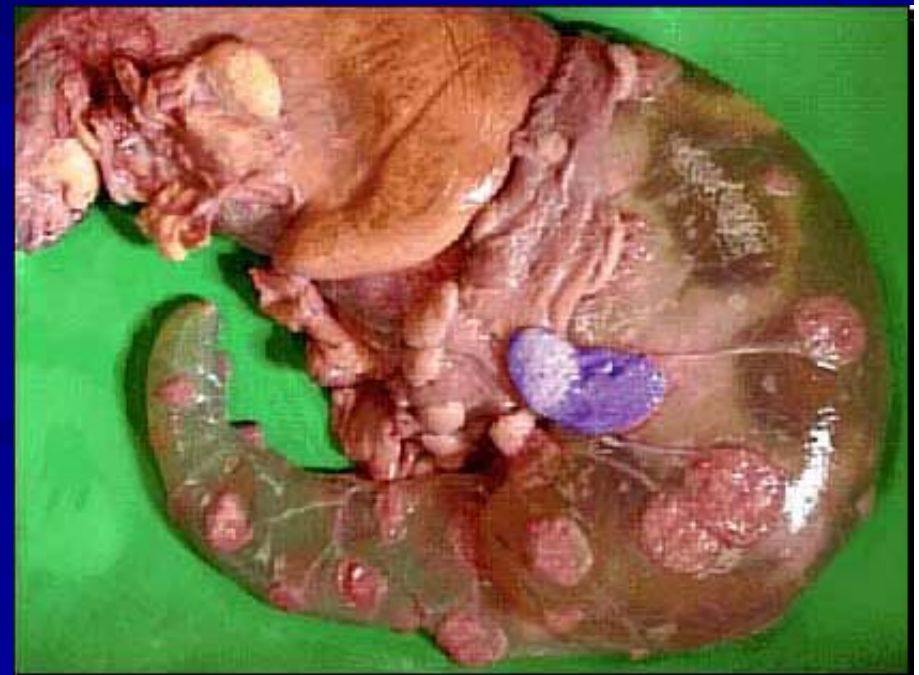
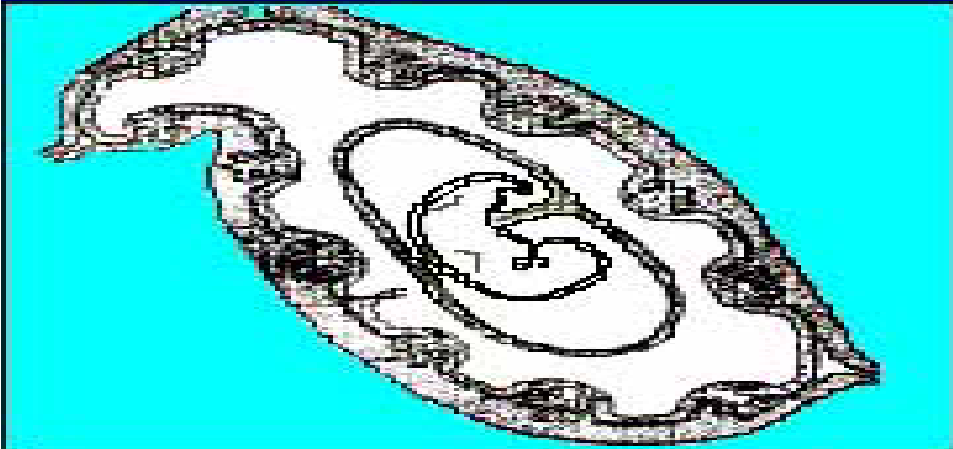

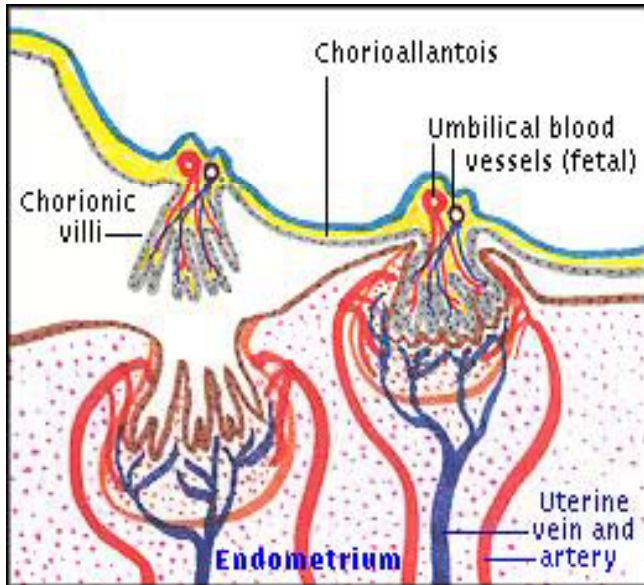
Posteljica preživača

- **epiteliokorijalna**
- **kotiledonarna**
- **nondecidualna**
- **korioalantoisna**

Placentom (60 – 150) = kotiledon (fetalna strana) + karunkul (mat.)

Telad se rađa bez imunoglobulina.

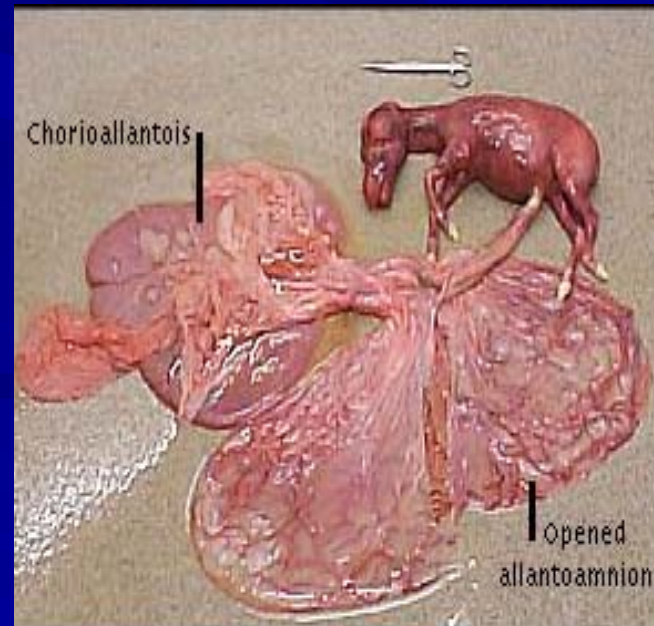
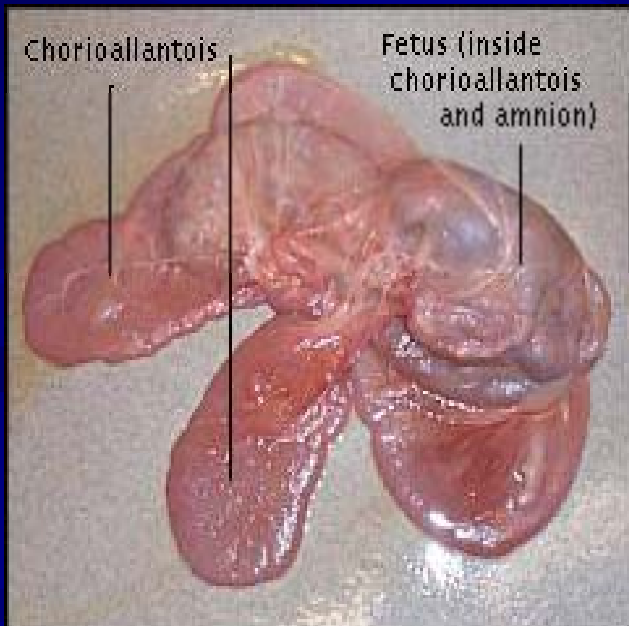
Placenta kopitara

Ždrebnost 9 mj.

Zatvoreni mjehuri

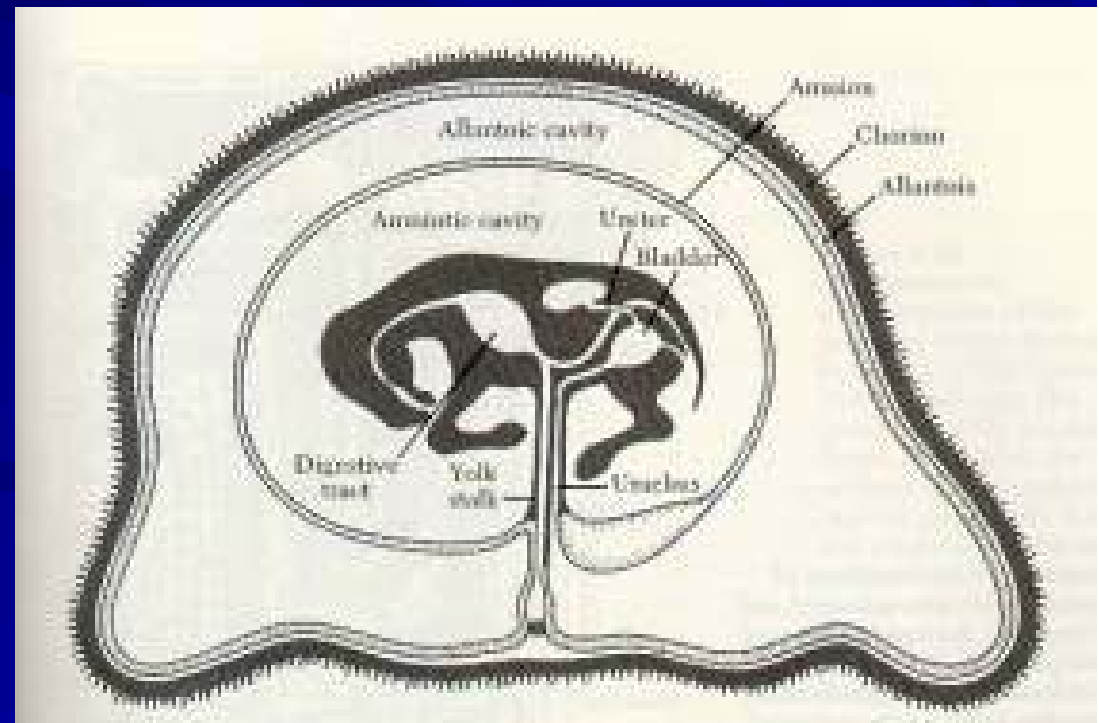
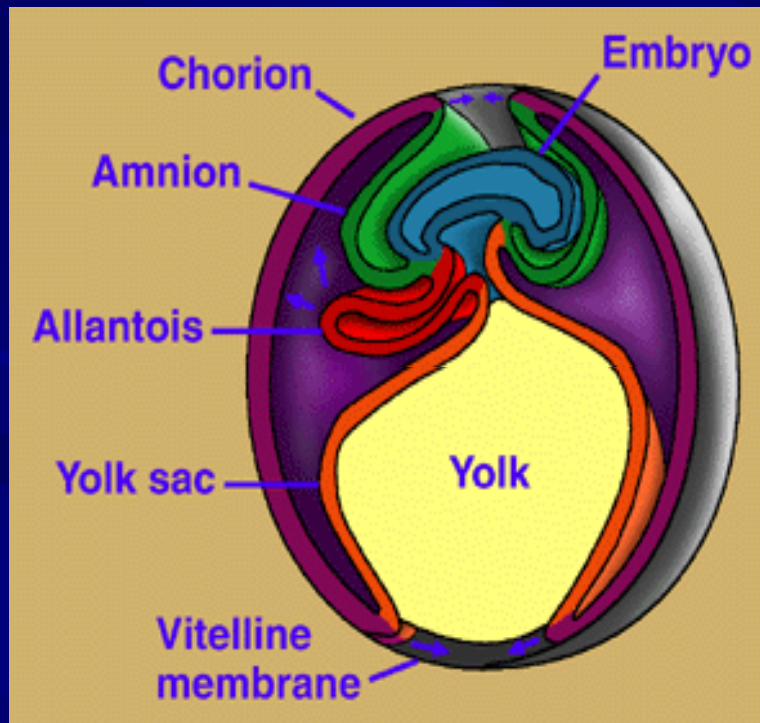
Otvoren alantois i amnion

Plodove ovojnice

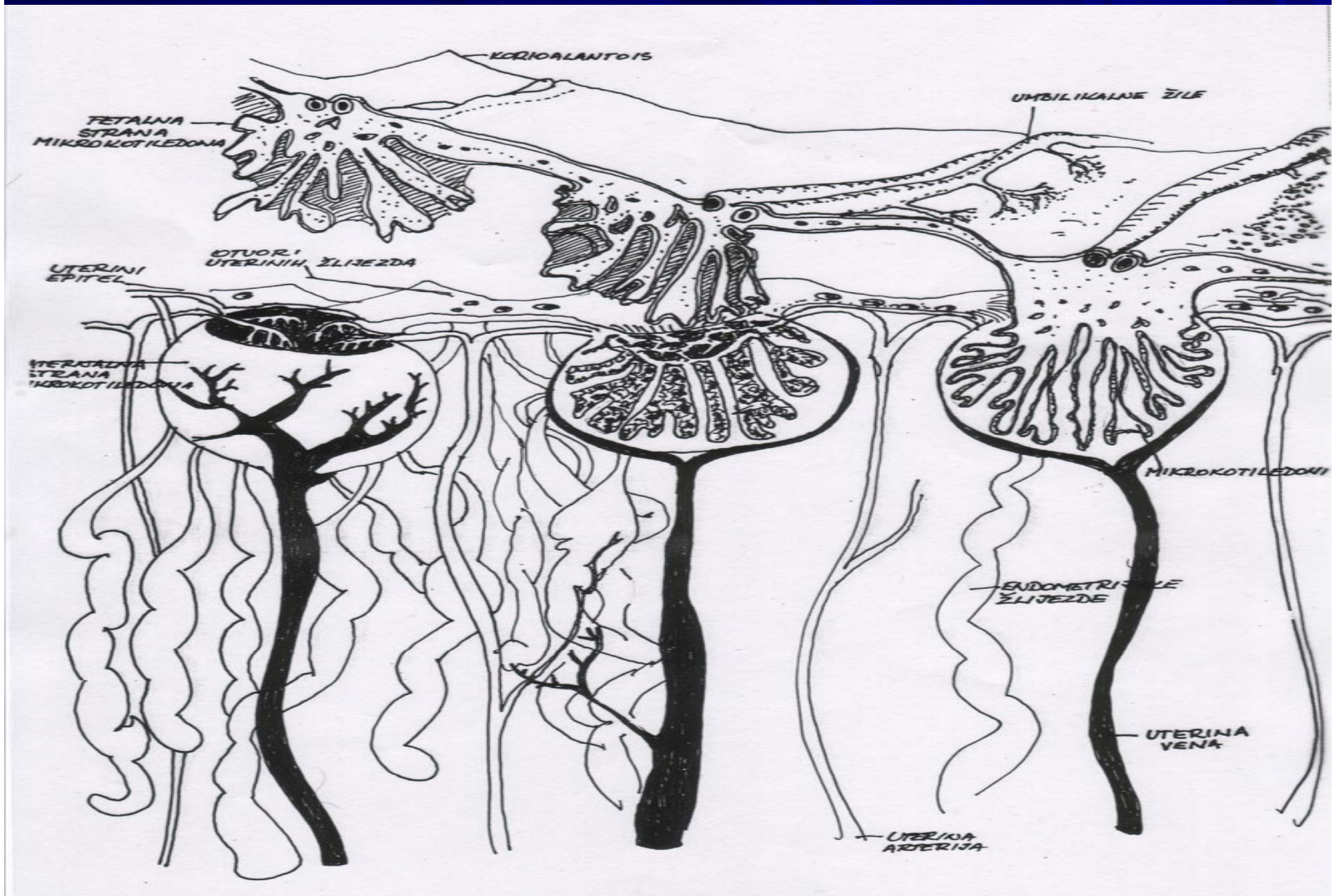
Amniote:

- amnion
- korion
- alantois
- žumanjčana vreća

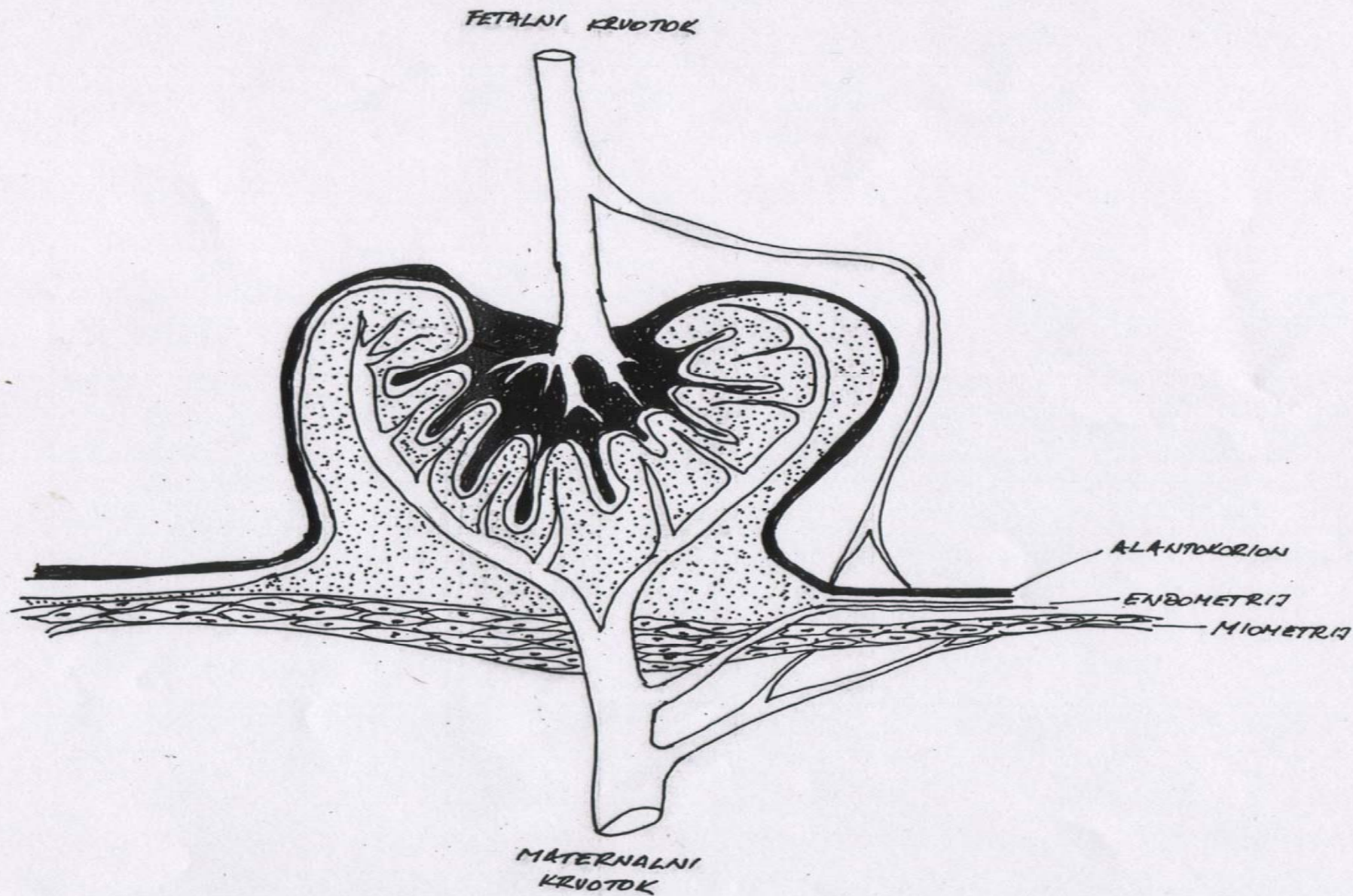

Placentacija kopitara

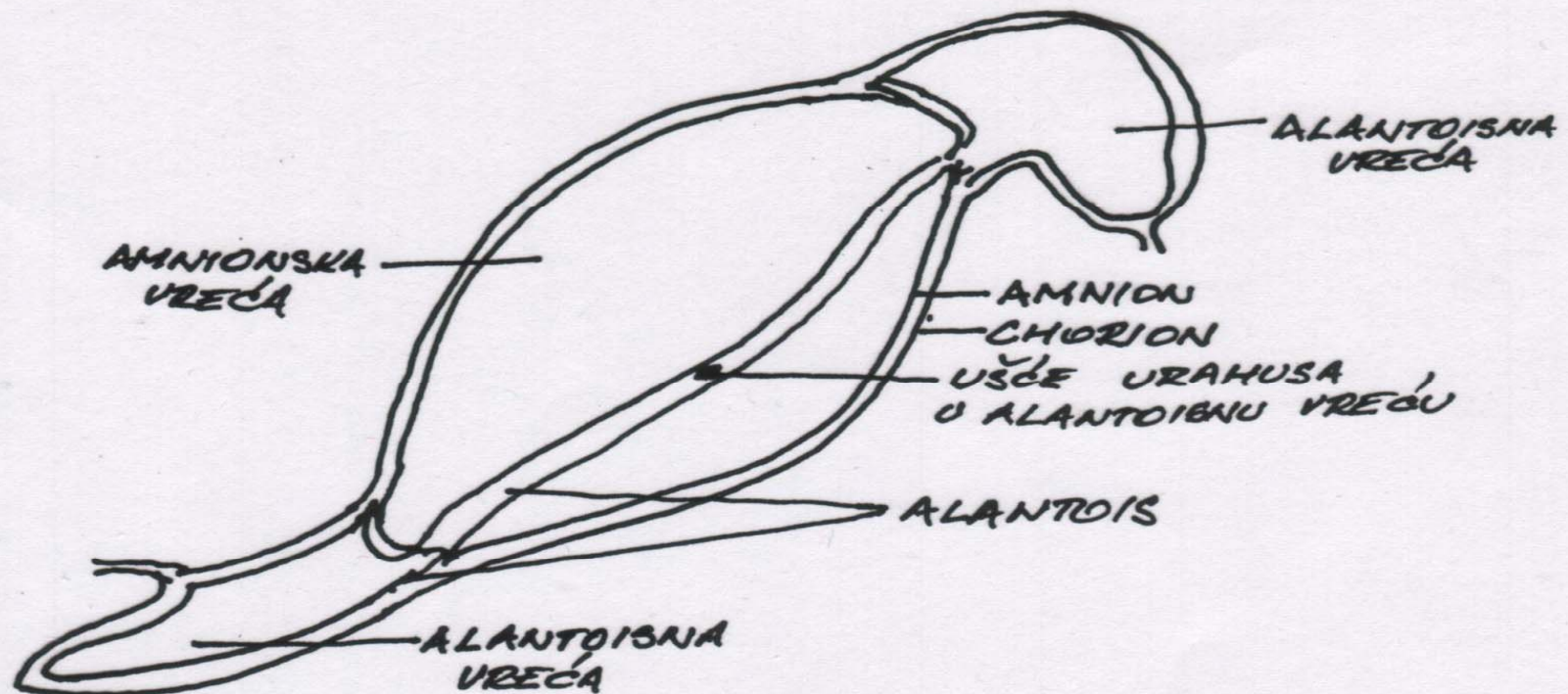

Placentacija preživača

Membrane i šupljine

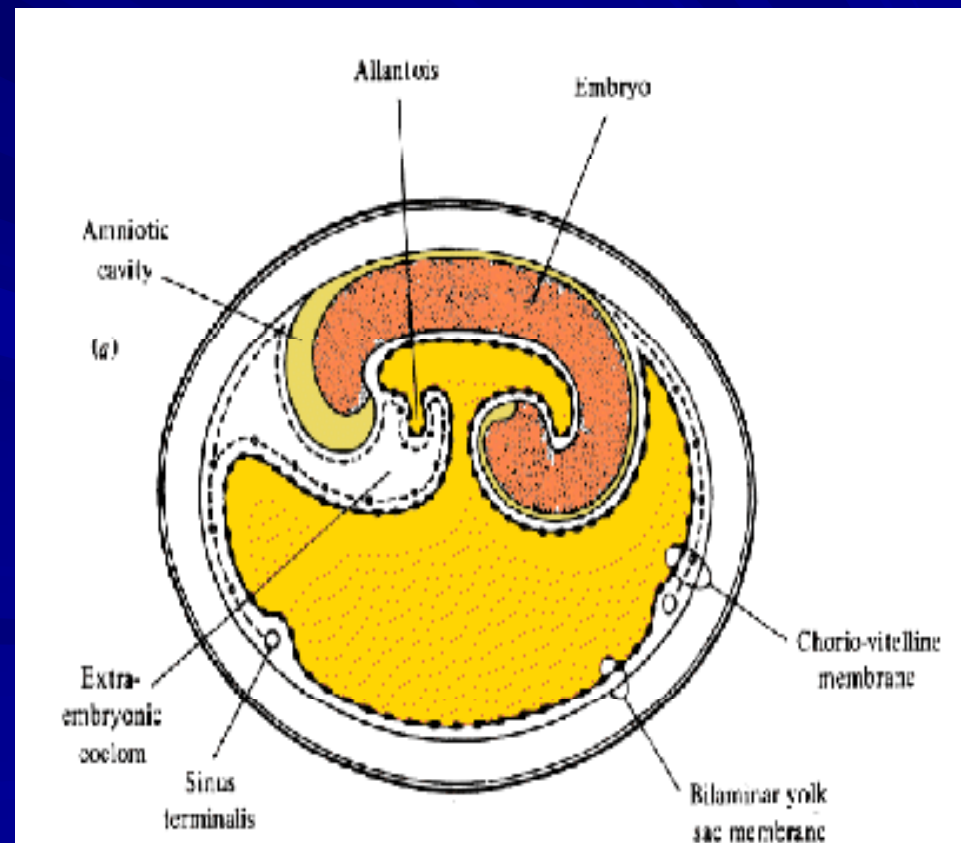

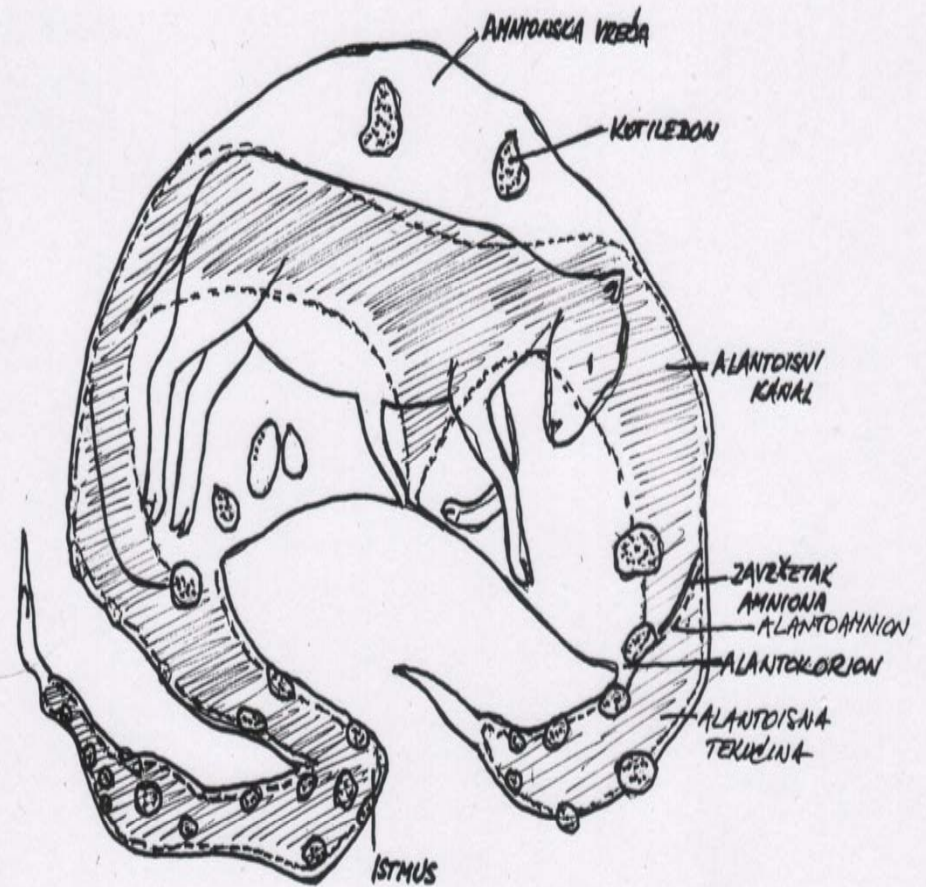
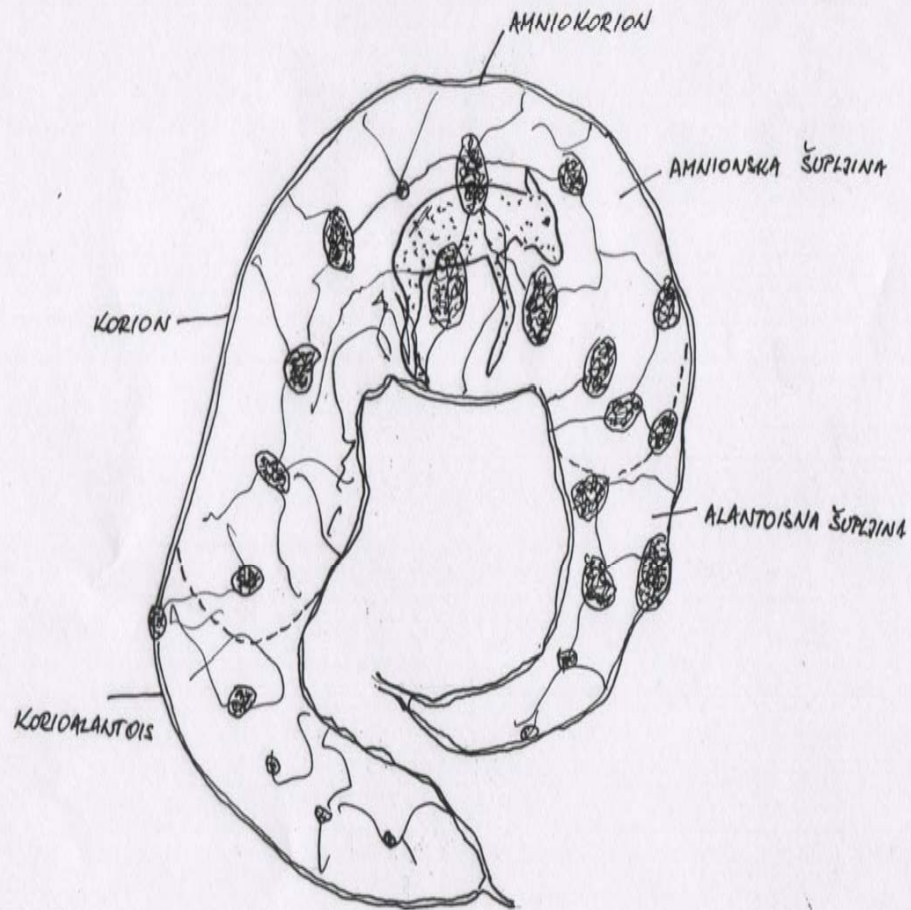
Fetalne šupljine

Razvoj placente prati razvoj embrionskih i ekstraembrionskih šupljina okruženih plodnim ovojnicama:

- žumanjčani mjehur
- amnionski mjehur
- alantoisni mjehur
- ekstraembrionska šupljina

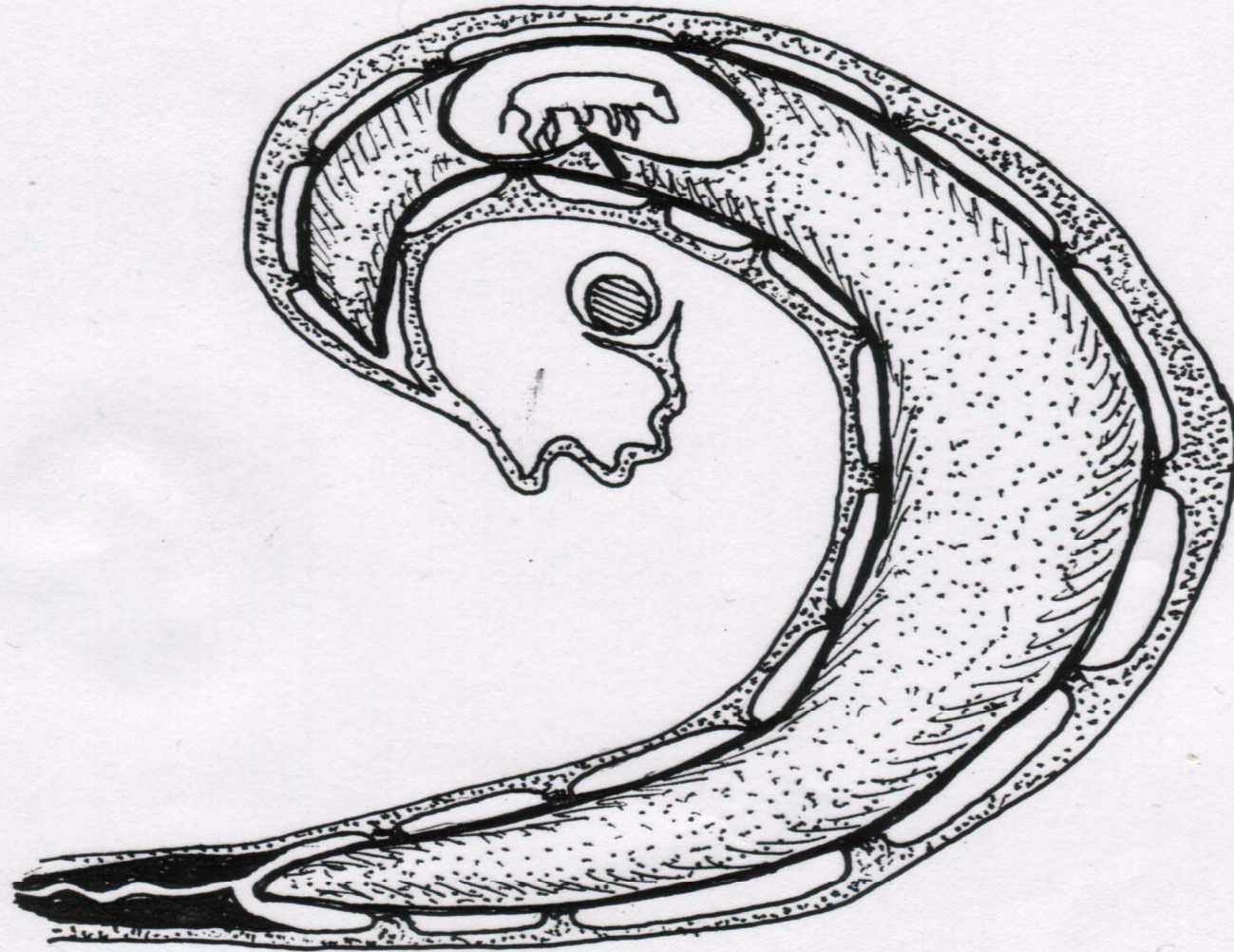

Gravidni rog

Fetus

Amnion (alantoamnion)

Unutarnja membrana koja okružuje fetus i alantoamnijski (amnion) mjehur

Sadrži sluzavu amnijsku tekućinu sastavljenu od fetalnog urina i sekreta fetalnog dišnog trakta i usne šupljine.

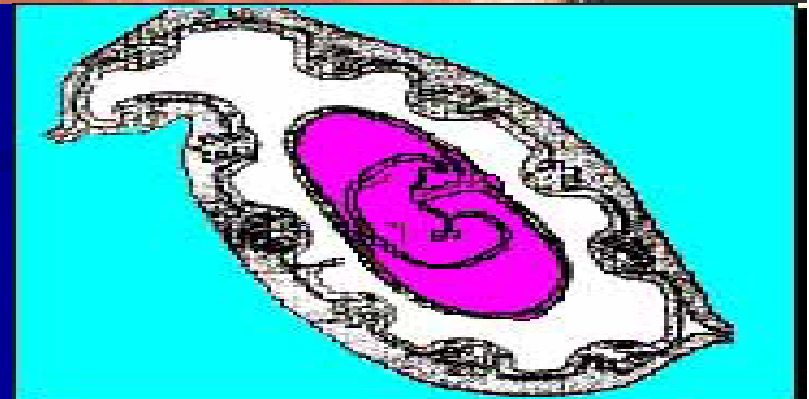
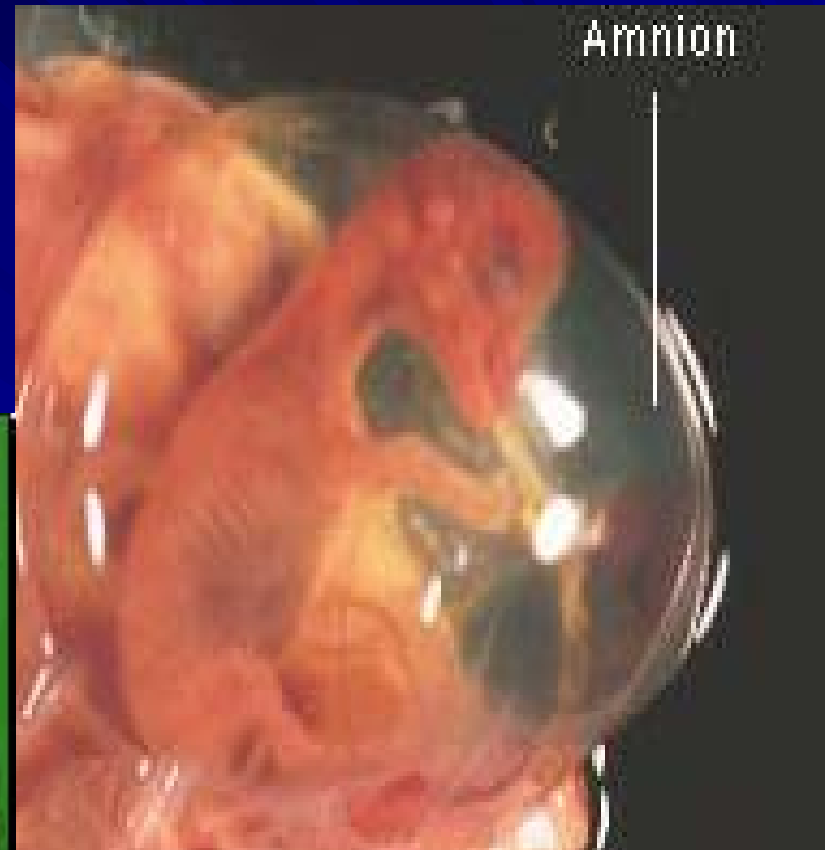
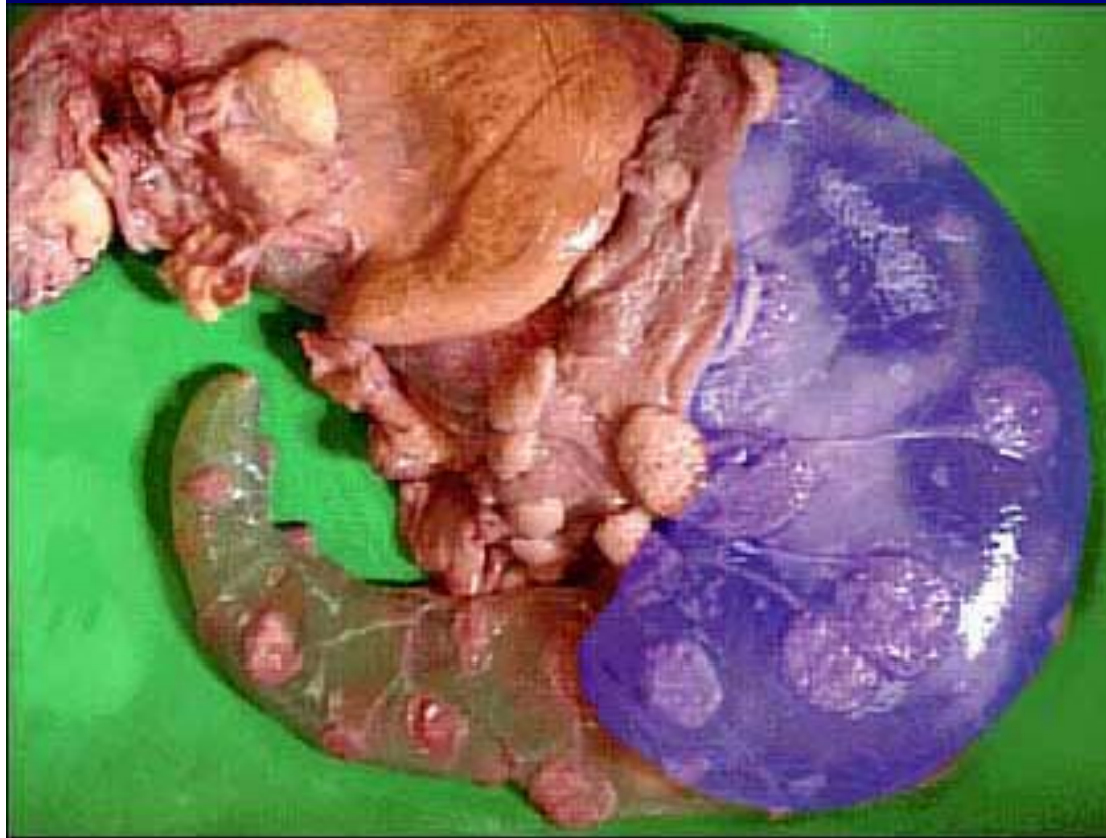
Tanak, bezbojan i sadrži krvne žile

Funkcija amnionskog mjehura

- a) zaštita ploda od vanjskih utjecaja*
- b) prevencija adhezija kože ploda i amnionske membrane*
- c) širenje cerviksa i lubrikacija porođajnog kanala*

Alantois (alantokorion)

Vanjska membrana - nastaje spajanjem koriona (koji komunicira sa endometrijem) i alantoisa (koji okružuje alantoisni prostor ispunjen alantoisnom tekućinom):

korion + alantois = alantokorion

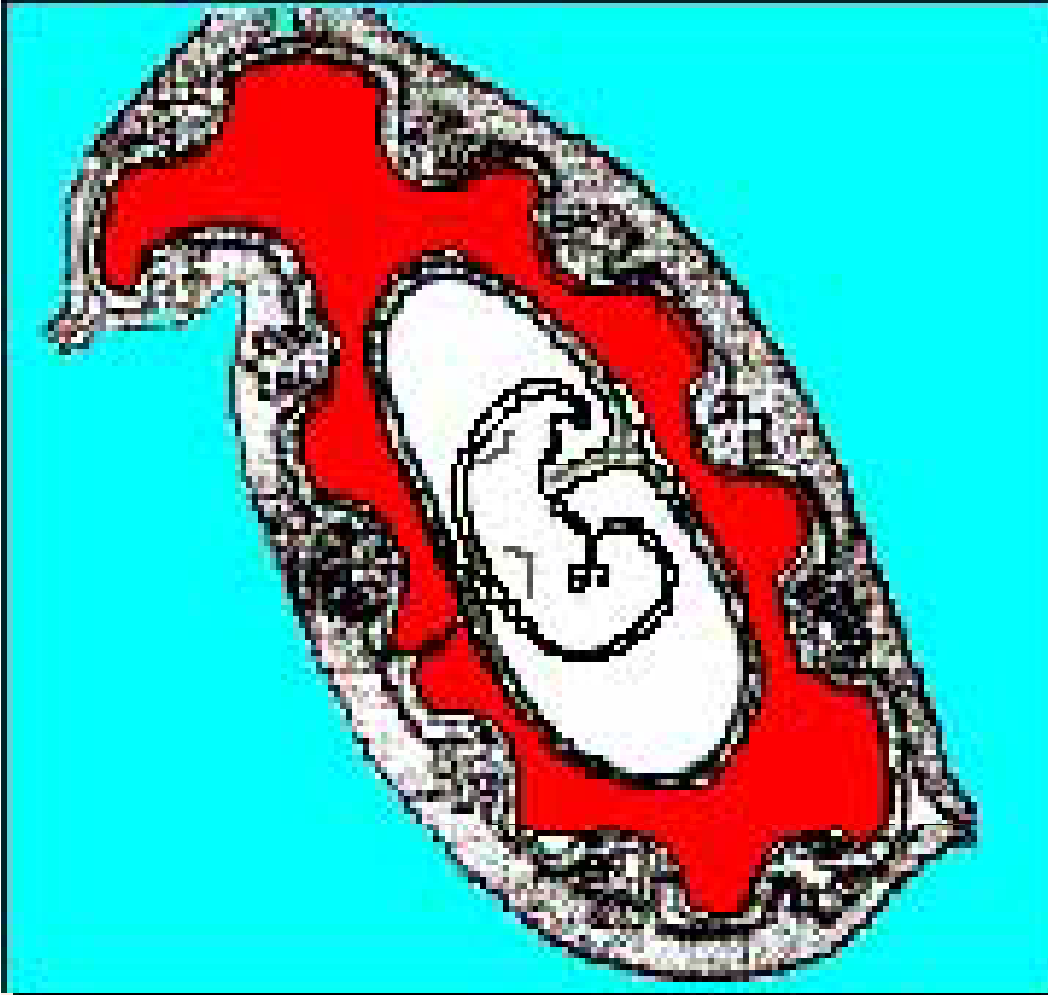
Prostran, baršunast, korionska površina crvena i prozirna, inerviran, vaskulariziran

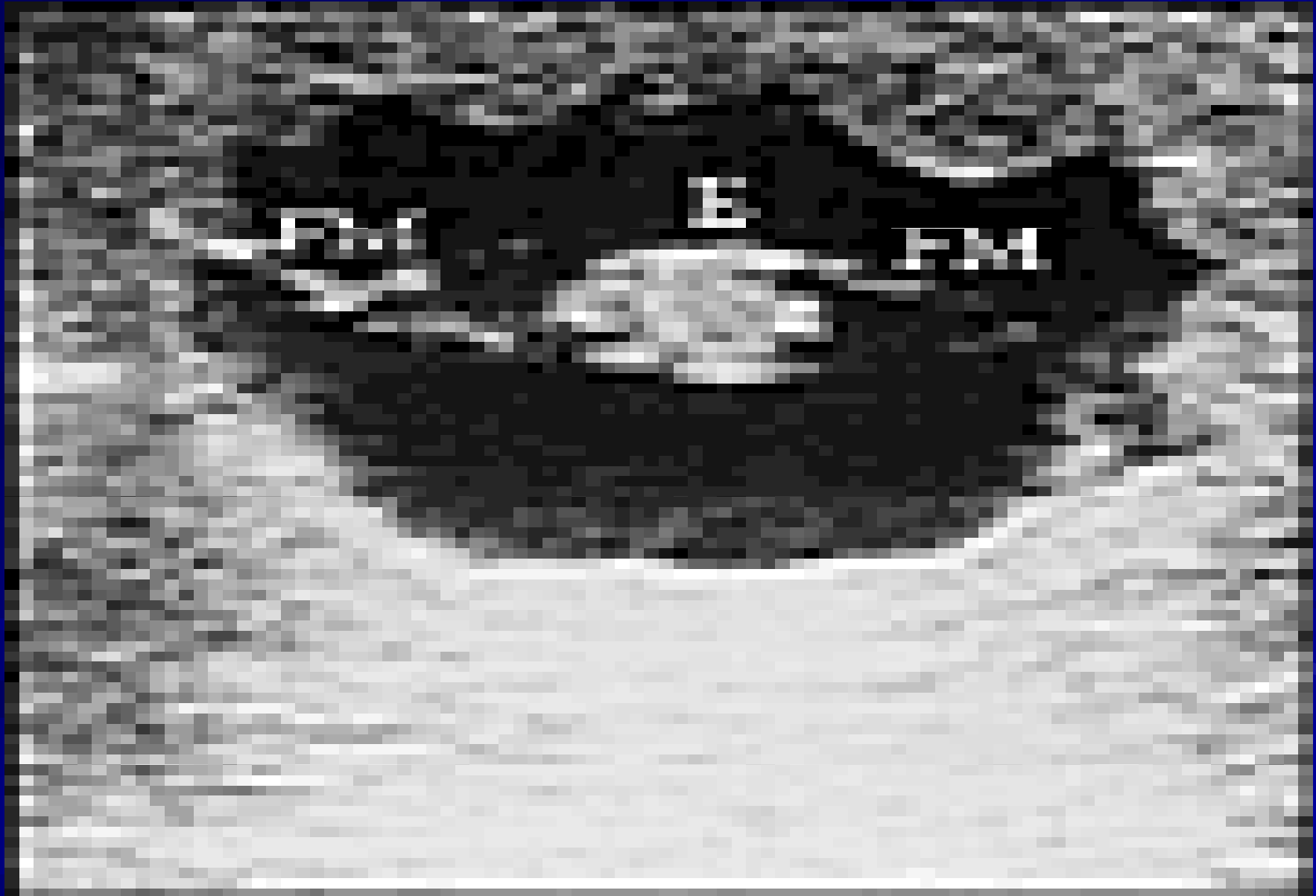
Alantoisni mjehur

a) hipertonični fetalni urin

b) produkti sekretorne aktivnosti alantoisne membrane

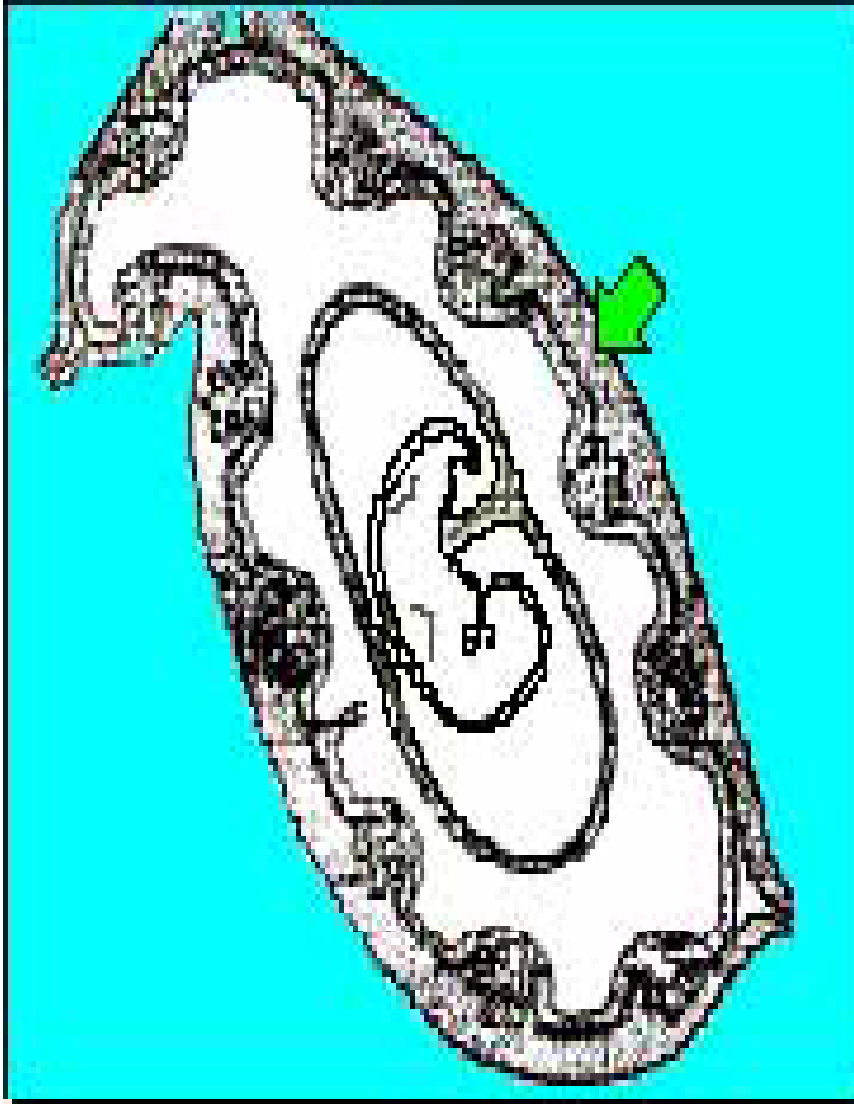

Plodove ovojnice

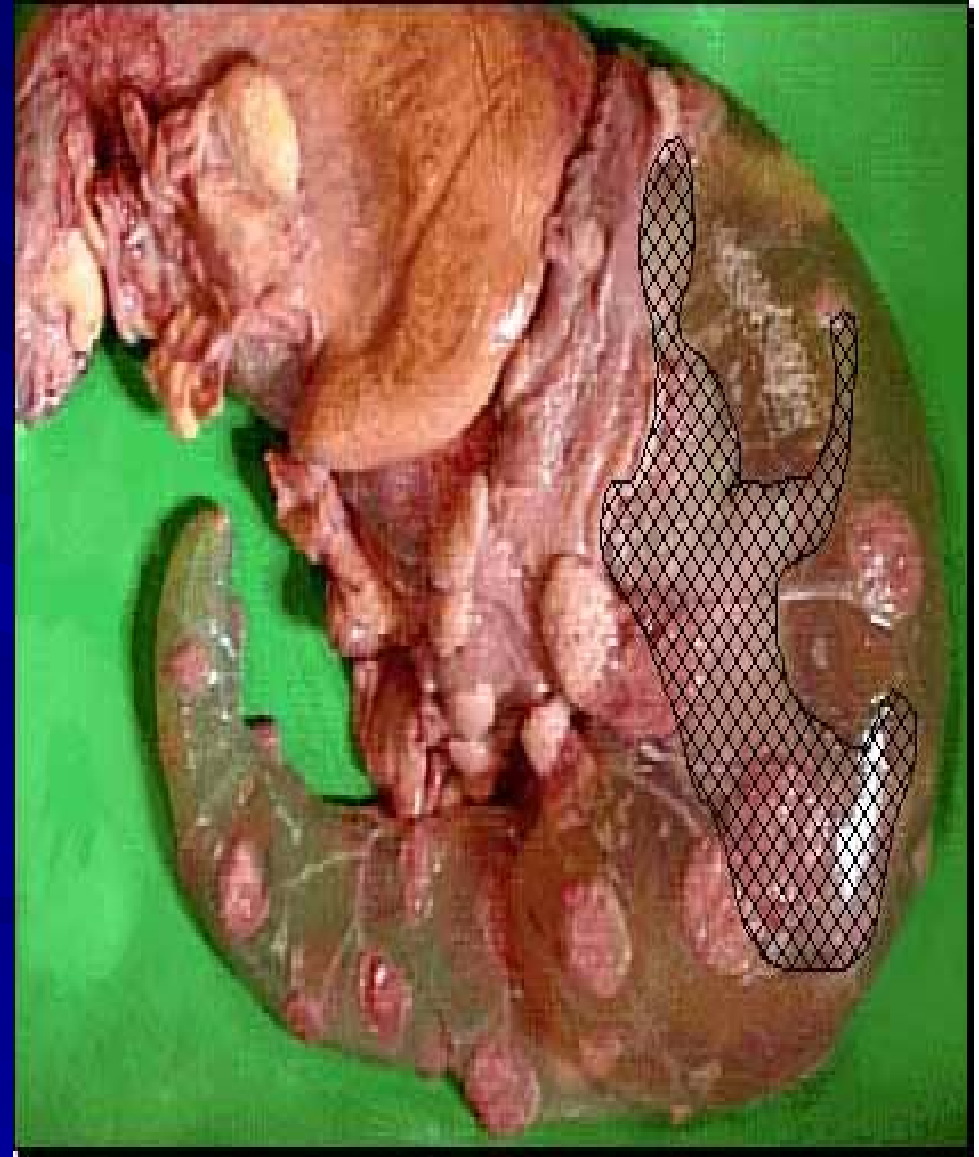

Maternica

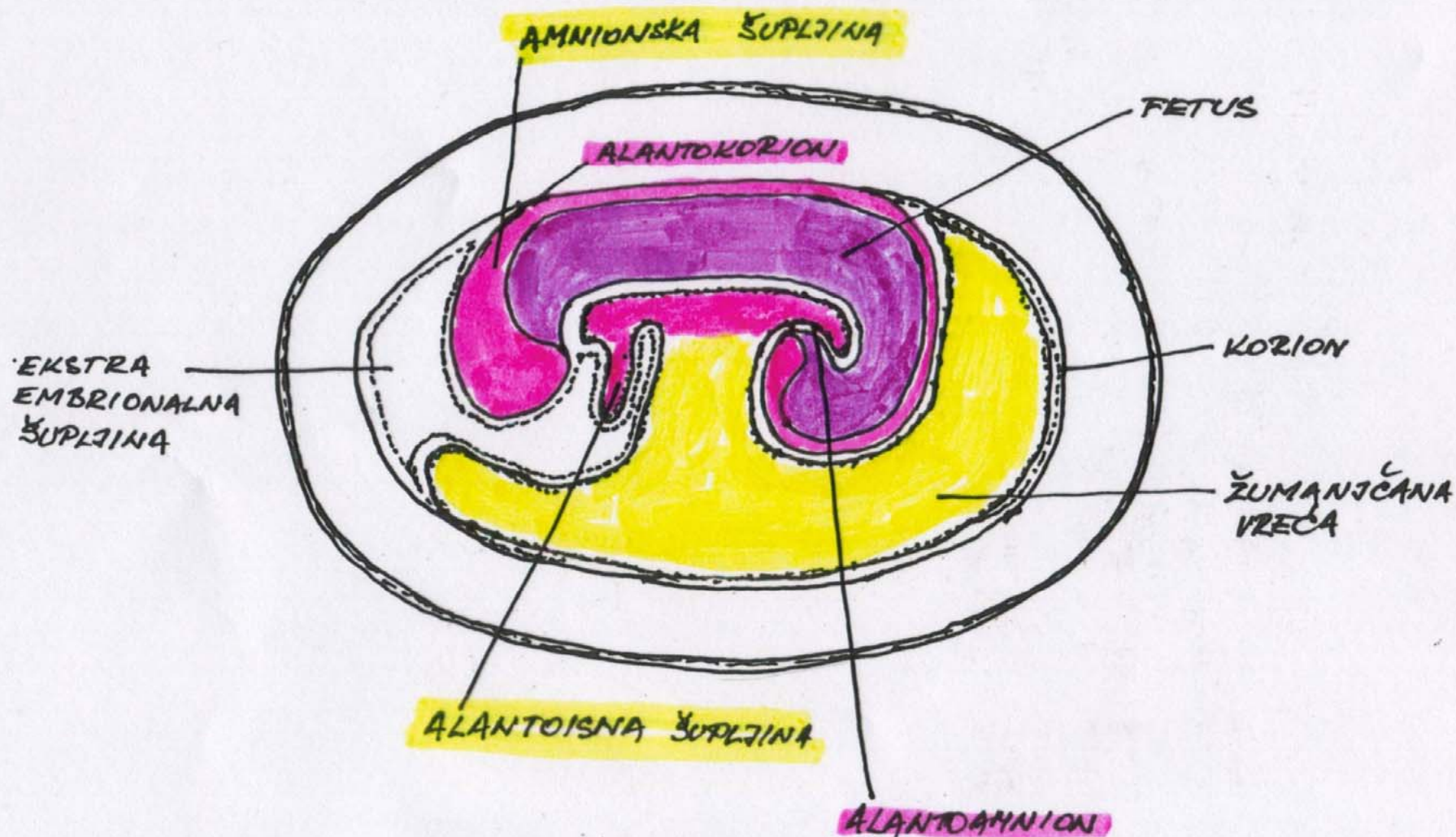

Plod

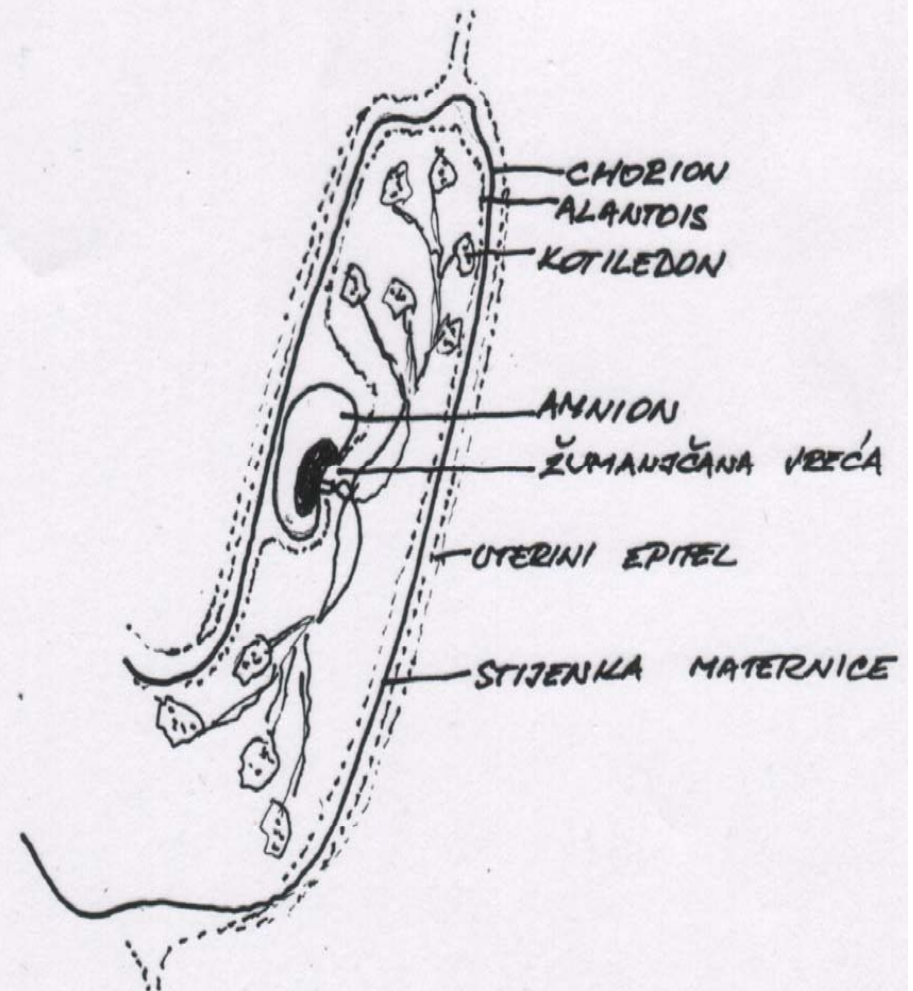
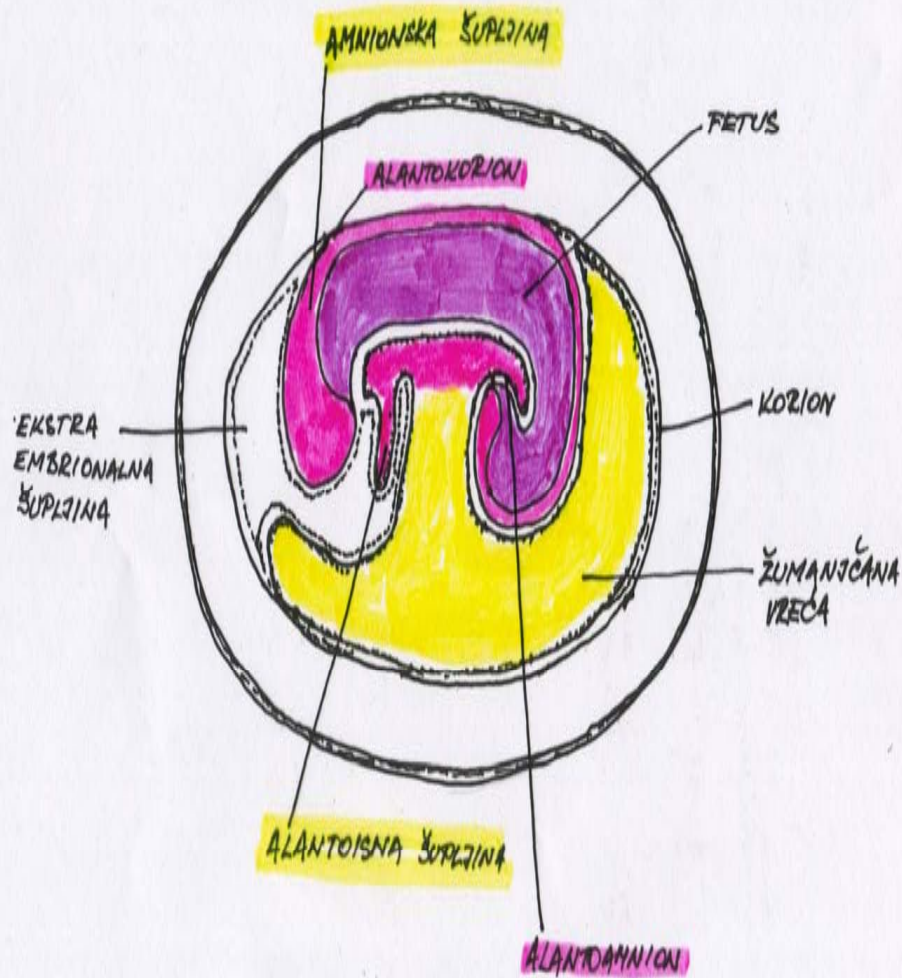
HVALA!

Fetalne šupljine

Fetalne šupljine

Placenta

